

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Ενότητα 7C (1): Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα: Διαθεματική Εφαρμογή.

Η συνεργασία στο μάθημα της Πληροφορικής

Δραστηριότητα 1: Η μετασχηματιστική μάθηση μέσω της τέχνης: η περίπτωση της συνεργασίας σε μαθήματα Πληροφορικής

Αγορίτσα Γόγουλου

Εκπαιδευτικό Πλαίσιο

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολείο, οι μαθητές/τριες καλούνται να συμμετάσχουν σε συνεργατικές δραστηριότητες, σε ομάδες δύο ή περισσότερων ατόμων. Η συνεργασία ως διδακτική πρακτική προτείνεται από το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Πληροφορικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και ανεξαρτήτως του επιπέδου των μαθητών/τριών. Λόγω της φύσης και των συνθηκών του μαθήματος, οι μαθητές/τριες καλούνται συνήθως να συνεργαστούν σε δυάδες (ή ακόμη και σε τριάδες) μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή.

Οι ομάδες μπορούν να συγκροτηθούν με διάφορα κριτήρια, τις επιθυμίες των μαθητών/τριών ή τις επιλογές του/της εκπαιδευτικού. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε μαθητή/τριας, οι μεταξύ τους σχέσεις, αλλά και η χρήση του εργαλείου (υπολογιστή) είναι στοιχεία που διαμορφώνουν το κλίμα και το αποτέλεσμα της συνεργασίας. Συμπεριφορές που παρατηρούνται κατά τη συνεργασία μπροστά στον υπολογιστή είναι οι εξής:

- το ένα μέλος είναι παθητικό, απλά κοιτάζει την οθόνη, ενώ το άλλο μέλος έχει τον έλεγχο του ποντικιού/πληκτρολογίου και εργάζεται,
- το ένα μέλος χαζεύει ή επιχειρεί να πιάσει κουβέντα με άλλες ομάδες,
- τα μέλη λογομαχούν μεταξύ τους για τη διαδικασία, την πορεία ή το αποτέλεσμα της εργασίας,
- το ένα μέλος επιχειρεί να έχει τον αποκλειστικό έλεγχο του ποντικιού/πληκτρολογίου και να «διευθύνει» την εργασία.

Η ομαλή και εποικοδομητική συνεργασία αποτελεί στόχο τόσο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, γενικά, όσο και των μαθημάτων Πληροφορικής, ειδικά.

Προσδιορισμός της ανάγκης για κριτική διερεύνηση του θέματος

Οι προαναφερθείσες συμπεριφορές παρατηρούνται συχνά σε μαθήματα Πληροφορικής. Η στάση των μαθητών/τριών είναι ενδεικτική της πεποίθησής τους ότι οι συγκεκριμένες συμπεριφορές είναι φυσιολογικές, αποδεκτές και αποτελεσματικές. Οι απόψεις των μαθητών/τριών εκδηλώνονται ως εξής:

«Ο συμμαθητής/τρια μου πιστεύει ότι τα ξέρει όλα και παραπονιέται συνεχώς. Λέει ότι δεν τον/την βοηθάω, αλλά στην πραγματικότητα εκείνος/η δεν μου δίνει χώρο να βοηθήσω. Μπορώ να δουλέψω μόνο, όταν είμαι μόνος/η.»

«Ο συμμαθητής/τρια μου βαριέται πολύ. Δεν ξέρει καν να ανοίγει τον υπολογιστή και το μόνο που κάνει είναι αντιγραφή-επικόλληση. Είναι καλός μου φίλος/η και δεν με ενοχλεί, αλλά δεν ξέρει τίποτα από υπολογιστές.»

Προσδιορισμός κριτικών ερωτημάτων

Οι περισσότεροι μαθητές/τριες αναγνωρίζουν ότι η συνεργασία είναι σημαντική και απαιτεί τη συνεισφορά όλων των μελών μιας ομάδας, αν και οι ίδιοι στην πράξη συμπεριφέρονται συχνά ως «μονάδες»: υπάρχουν, άλλωστε, και περιπτώσεις μαθητών/τριών που φαίνεται ότι δεν αποδέχονται τον συνεργάτη τους και θέλουν να λειτουργούν ατομικά.

Δεδομένης της κατάστασης, προκύπτουν δύο επιμέρους ζητήματα προς διερεύνηση:

- Η επικοινωνία των μελών μπροστά στον υπολογιστή.
- Η συνεισφορά των μελών της ομάδας.

Κριτικά ερωτήματα:

- 1ο. Γιατί και πώς επηρεάζει ο υπολογιστής την επικοινωνία των μελών μιας ομάδας, όταν συνεργάζονται μπροστά στον υπολογιστή;
- 2ο. Πώς λειτουργώ και πώς αντιμετωπίζω τη συμμετοχή μου στην υλοποίηση της εργασίας της ομάδας;

Επιλογή των έργων τέχνης και συσχέτισή τους με τα κριτικά ερωτήματα

Για την επεξεργασία των δύο κριτικών ερωτημάτων επιλέξαμε δύο εικαστικά έργα και ένα κινηματογραφικό έργο.

1^ο έργο

Είδος έργου	Πίνακας
Τίτλος	«Working at computers»
Καλλιτέχνης	Edouard Sacaillan
Χαρακτηριστικά	Ελαιογραφία σε καμβά (40.2 x 47 cm)
Έτος Δημιουργίας	2000
Πηγή	https://felioscollection.gr/en/collection/ergazomeni-stous-ipologistes/
Μουσείο	

Το 1^ο έργο σχετίζεται με το 1^ο κριτικό ερώτημα. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να καθοδηγήσει τους μαθητές/τριες, ώστε να επικεντρωθούν στα τρία πρόσωπα, να σχολιάσουν το φύλο τους, την όψη τους και να εκφράσουν τα συναισθήματα που τους προκαλεί η θέαση του έργου.

2^ο έργο

Είδος	Πίνακας
Τίτλος	«Two Girls Reading»
Καλλιτέχνης	Pablo Picasso
Χαρακτηριστικά	Ελαιογραφία σε καμβά (81.8 x 65.3 cm)
Έτος	1934
Πηγή	http://www.wikiart.org/en/pablo-picasso/two-figures-1934
Μουσείο	University of Michigan Museum of Art

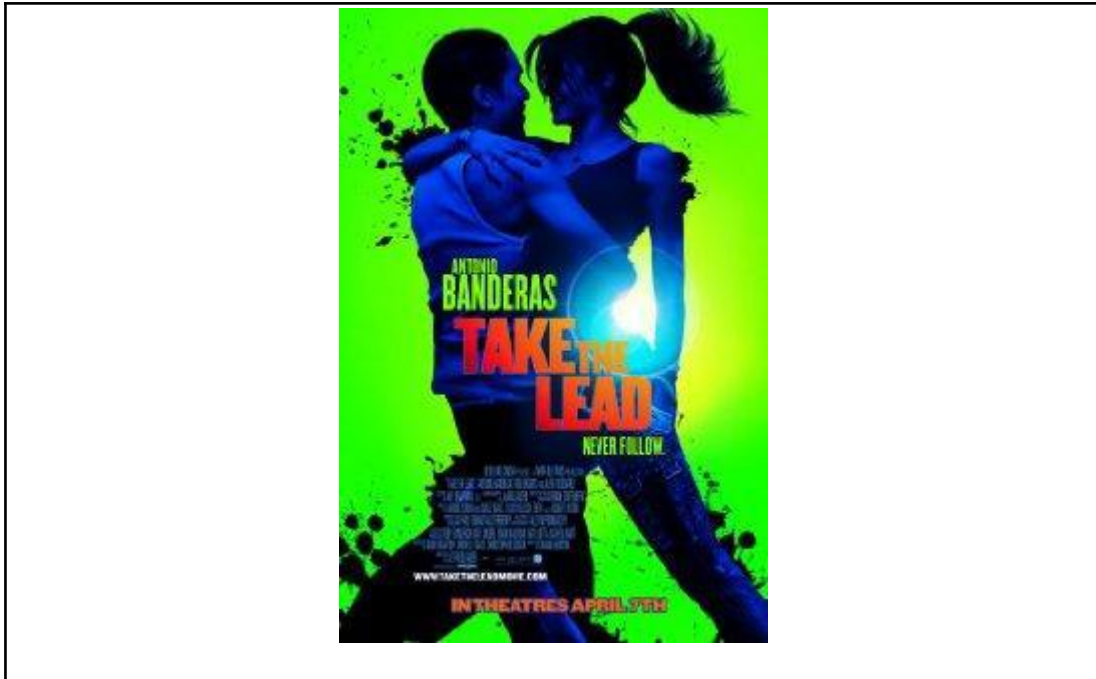

Το έργο συνδέεται και με τα δύο κριτικά ερωτήματα. Στόχος του/της εκπαιδευτικού είναι οι μαθητές/τριες να επικεντρωθούν στις δύο φιγούρες, να σχολιάσουν τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους, να παρατηρήσουν τη στάση τους, καθώς και τον τρόπο που προσεγγίζουν και ξεφυλλίζουν το βιβλίο.

3^ο έργο

Είδος	Κινηματογραφική ταινία
Τίτλος	Take the lead
Σκηνοθέτης	Liz Friedlander
Έτος	2006
Χώρα	ΗΠΑ
Πηγή	http://www.youtube.com/watch?v=SxQzIDsN0oo
Επιλογή και επεξεργασία αποσπάσματος	Το τέλος της ταινίας

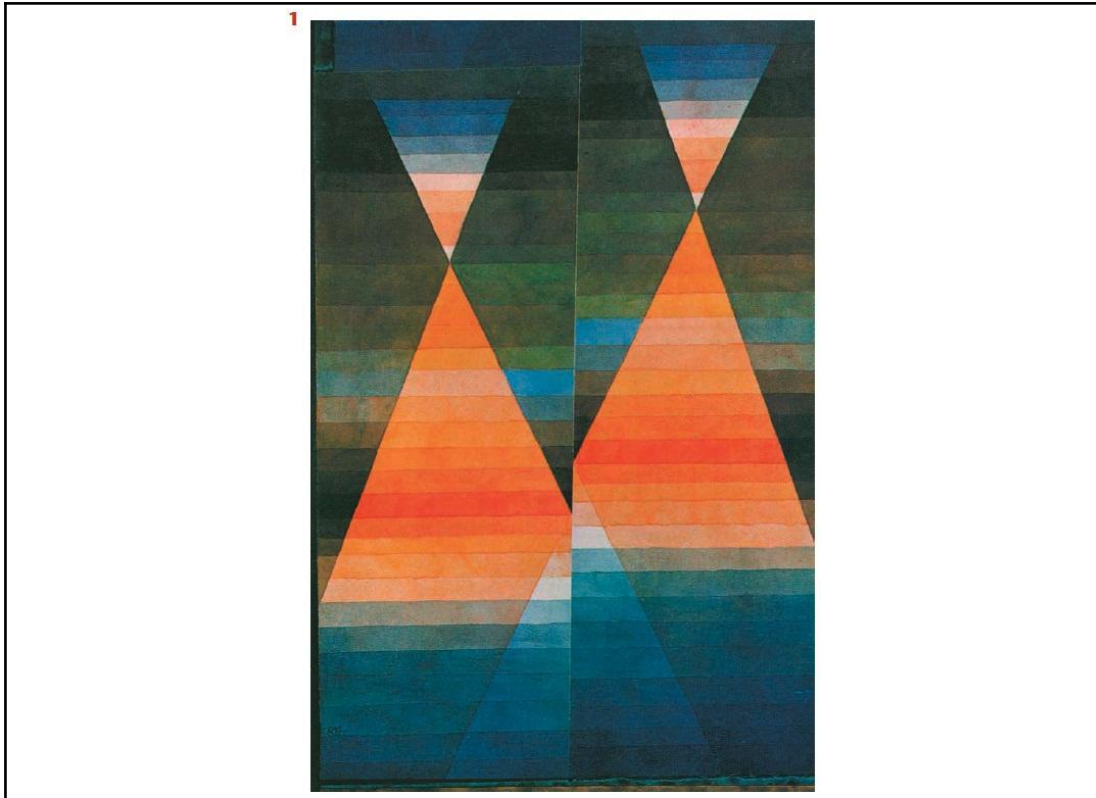
Το έργο συνδέεται κυρίως με το 2^ο κριτικό ερώτημα. Η ταινία περιστρέφεται γύρω από έναν καθηγητή τάνγκο που μένει στη Νέα Υόρκη και αποφασίζει να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε ένα κακόφημο σχολείο με υψηλό δείκτη νεανικής παραβατικότητας. Ο καθηγητής αντιμετωπίζεται, αρχικά, με χλευασμό από τους θερμόαιμους μαθητές/τριες, οι οποίοι νομίζουν ότι ο χορός πίστας είναι κάτι που δεν τους αφορά. Με αρκετή υπομονή, όμως, θα καταφέρει να τους κινήσει το ενδιαφέρον για τον χορό και να τους προετοιμάσει, ώστε να συμμετάσχουν σ' έναν διαγωνισμό χορού. Το επιλεγμένο απόσπασμα προέρχεται από το τέλος της ταινίας, εστιάζει στη συμμετοχή των συγκεκριμένων μαθητών/τροών στον διαγωνισμό, τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους, τη συνεργασία τους και το πώς κατάφεραν να εντυπωσιάσουν την επιτροπή και τους άλλους συμμετέχοντες/ουσες.

Στόχος του συγκεκριμένου έργου είναι να εσιτιάσουν οι μαθητές/τριες στα διαφορετικά σωματομετρικά χαρακτηριστικά των χορευτών, στο πώς συνεργάστηκαν και έφτιαξαν ζευγάρια, υπερβαίνοντας τα έμφυλα στερεότυπα και τα στερεότυπα για τον ιδανικό σωματότυπο των χορευτών/τριών.

4^ο έργο

Είδος	Πίνακας
Τίτλος	Διπλή Τέντα (Double Tent)
Καλλιτέχνης	Paul Klee
Χαρακτηριστικά	
Έτος	1923
Πηγή	http://newabstraction.net/2012/11/13/modernist-method/
Μουσείο	Museum Sammlung Rosengart, Luzern

Το έργο συνδέεται με το 2^ο κριτικό ερώτημα και έχει στόχο να τονίσει τη συμπληρωματικότητα (συμπληρωματικά χρώματα), η οποία μπορεί να οδηγήσει στη σύγκλιση.

Πίνακας συσχέτισης Έργων Τέχνης & Κριτικών Ερωτημάτων

Επιλεγμένα έργα τέχνης	Σύνδεση με κριτικά ερωτήματα	
	1 ^ο	2 ^ο
Working at Computers	✓	
Two Girls Reading	✓	✓
Take the lead		✓
Διπλή Τέντα		✓

Επεξεργασία των έργων τέχνης και συσχέτισή τους με τα κριτικά ερωτήματα

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει διαδοχικά τα τρία έργα τέχνης και ενθαρρύνει όλους τους μαθητές/τριες να τα δουν προσεκτικά και να εκφραστούν ελεύθερα. Κάθε έργο αναλύεται και συνδέεται κριτικά με τις καθορισμένες ερωτήσεις. Ερωτήματα που μπορούν να τεθούν είναι:

- Τι βλέπετε (ή διαβάζετε ή ακούτε);
- Γιατί το λες αυτό;
- Τι βλέπετε (ή διαβάζετε ή ακούτε) που σας κάνει να το σκέφτεστε αυτό;
- Ποιες είναι οι σκέψεις και τα συναισθήματά σας;

- Συνέχισε! Προσπαθήστε να ανακαλύψετε νέα στοιχεία! Προσπαθήστε να βρείτε σύμβολα ή σημάδια; Ποια είναι η συμβολική έννοια του...;
- Προσοχή στις λεπτομέρειες! Γιατί χρησιμοποιεί ο καλλιτέχνης αυτά τα χρώματα;

Στο τέλος της εκπαιδευτικής παρέμβασης, ο/η εκπαιδευτικός υποστηρίζει και διευκολύνει έναν κριτικό αναστοχασμό πάνω στις προηγούμενες συζητήσεις. Επίσης, ο/η εκπαιδευτικός προσπαθεί να ιχνηλατήσει τον μετασχηματισμό των απόψεων των μαθητών/τριών, δηλαδή στοχεύει στη σύγκριση των αρχικών απόψεων τους με αυτές που προέκυψαν και εκφράστηκαν, κατά την παρατήρηση και επεξεργασία των έργων τέχνης. Οι μαθητές/τριες μπορούν να εκφράσουν προφορικά ή γραπτά τις εντυπώσεις τους από την εμπειρία της δραστηριότητας.

